

สรุป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๘๕-๗๘๖/๒๕๖๓ พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด ผู้ร้อง

นาง พ. กั๊พบวก ผู้คัดค้าน

ความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๕๑

การร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นมาตรการทางแพ่ง มติของคณะกรรมการธุรกรรม ที่เชื่อว่าทรัพย์สินตามที่ตรวจสอบและมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด มูลฐานและให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้ผู้ร้องพิจารณายื่นคำร้อง ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๙ นั้น จึงต้องพิจารณาตามบทนิยามของ กฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่คณะกรรมการธุรกรรมมีมติและเลขาธิการส่งเรื่องให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลว่า ในขณะที่ดังกล่าวทรัพย์สินที่ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือไม่ ซึ่งแตกต่างจากการขอให้ลงโทษบุคคลทางอาญาที่ต้องใช้กฎหมายที่บังคับใช้ในขณะ ที่จำเลยกระทำความผิด

คดีทั้งสองสำนวนนี้ ศาลชั้นต้นสั่งให้รวมพิจารณาเป็นคดีเดียวกัน โดยให้เรียกพนักงานอัยการซึ่งเป็น ผู้ร้องทั้งสองสำนวนว่า ผู้ร้อง เรียกผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ ทั้งสองสำนวนว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ และผู้คัดค้านที่ ๒ ตามลำดับ และเรียกผู้คัดค้านที่ ๓ สำนวนแรกว่า ผู้คัดค้านที่ ๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องทั้งสองสำนวนขอให้ทรัพย์สินของผู้คัดค้านทั้งสามรวม ๓๔๘ รายการ ตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารท้ายคำร้องหมายเลข ๑๒ ของทั้งสองสำนวน ตกเป็นของแผ่นดินตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑

ศาลชั้นต้นนัดไต่สวนและประกาศตามกฎหมายแล้ว

ผู้คัดค้านทั้งสามยื่นคำคัดค้าน ขอให้ยกคำร้อง

ระหว่างไต่สวน นางรวงทิพย์ ยื่นคำคัดค้านไม่ให้ทรัพย์สินตามบัญชีรายการทรัพย์สินท้ายคำร้อง ลำดับที่ ๖๖ ตกเป็นของแผ่นดิน ต่อมานางรวงทิพย์ขอถอนคำคัดค้าน ศาลชั้นต้นอนุญาต

ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้ว มีคำสั่งให้ทรัพย์สินตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๒ ในสำนวนแรก รายการที่ ๑ ถึง ๙, ๑๖, ๒๖, ๓๒ ถึง ๗๑, ๗๓ ถึง ๘๗, ๘๙ ถึง ๑๑๗, ๑๒๔ ถึง ๑๕๓, ๑๖๐ ถึง ๑๖๕, ๑๗๘ ถึง ๒๒๘, ๒๓๐, ๒๓๑, ๒๔๔ ถึง ๒๗๙, ๒๘๑ ถึง ๓๑๓, ๓๑๕ ถึง ๓๒๑, ๓๒๓ ถึง ๓๓๐, ๓๓๙ ถึง ๓๔๔ และทรัพย์สินตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๒ ในสำนวนหลัง รายการที่ ๓ และ ๔ ตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง

คืนทรัพย์สินตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๒ รายการที่ ๑๐ ถึง ๑๕, ๒๗ ถึง ๓๑, ๘๘ ถึง ๙๓, ๑๑๘ ถึง ๑๒๓, ๑๕๔ ถึง ๑๕๙, ๑๖๖ ถึง ๑๗๗, ๒๒๙, ๒๓๒ ถึง ๒๔๓, ๒๘๐, ๓๑๔, ๓๒๒, ๓๓๑ ถึง ๓๓๖ แก่ผู้คัดค้านที่ ๑ คืนทรัพย์สินรายการที่ ๗๒, ๓๓๗ และ ๓๓๘ ตามบัญชีรายการทรัพย์สินเดียวกันแก่ผู้คัดค้านที่ ๓ และคืนทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๒ ในสำนวนหลัง รายการที่ ๑ และ ๒ แก่ผู้คัดค้านที่ ๒ โดยให้ถือเอาบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.๑๒ ทั้งสองสำนวนเป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษานี้ด้วย ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ

ผู้ร้องฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติในชั้นฎีกาว่า คดีนี้จากการสืบสวนทราบว่าผู้คัดค้านที่ ๑ มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าพนักงานตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจึงได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึกเข้าตรวจค้นสถานที่รวม ๓ แห่ง ในวันที่ ๖, ๙ และ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ตามลำดับ จากนั้นพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาผู้คัดค้านที่ ๑ ว่ากระทำความผิดฐานจัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีหนังสือรายงานต่อเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พนักงานอัยการพิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้คัดค้านที่ ๑ แต่คณะกรรมการธุรกรรมพิจารณาแล้วมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ ๑ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตรวจสอบแล้วเชื่อว่าผู้คัดค้านที่ ๑ มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ (๙) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และทรัพย์สินของผู้คัดค้านทั้งสามที่ถูกยึดหรืออายัดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด จึงมีมติให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้ผู้ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของผู้คัดค้านทั้งสามตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องในปัญหาข้อกฎหมายว่า การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำร้องของผู้ร้อง โดยเห็นว่าผู้ร้องบรรยายคำร้องว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต มีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป เป็นการบรรยายคำร้องที่ไม่อยู่ในความหมายของความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง (๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่บัญญัติว่า วงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าเกินกว่าสิบล้านบาทขึ้นไป อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการตรวจค้นอาคารทั้งสามแห่งที่กล่าวหาว่าผู้คัดค้านที่ ๑ กระทำความผิดมูลฐาน ชอบหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่แยกออกได้จากกฎหมายที่บัญญัติเป็นความผิดมูลฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการทางแพ่งที่เกี่ยวกับทรัพย์สินตามหมวด ๖ ของพระราชบัญญัตินี้ เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ตรวจสอบการทำธุรกรรมต้องสงสัยอันมีเหตุสมควรเชื่อได้ว่าเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งมีความผิดมูลฐาน และหากปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ

ความผิด ก็ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้ผู้ร้องพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น การร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้ จึงเป็นมาตรการทางแพ่ง และมติของคณะกรรมการธุรกรรมที่เชื่อว่าทรัพย์สินตามที่ตรวจสอบและมีคำสั่งให้ยึด หรืออายัดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน และให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้ผู้ร้องพิจารณายื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา ๔๙ นั้น ต้องพิจารณาตามบทนิยามของกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่คณะกรรมการธุรกรรมมีมติและ เลขาธิการส่งเรื่องให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลว่าในขณะที่ดังกล่าวทรัพย์สินที่ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินนั้น เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือไม่ ซึ่งแตกต่างจากการขอให้ลงโทษบุคคลทางอาญาที่ ต้องใช้กฎหมายที่บังคับใช้ในขณะที่ยื่นคำร้องขอเพิกถอนความผิด เมื่อในขณะที่คณะกรรมการธุรกรรมมีมติให้ส่งเรื่อง ให้ผู้ร้องพิจารณายื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่คณะกรรมการธุรกรรม มีมตินั้น โดยมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้ยกเลิกความใน (๙) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๙) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่น การพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตโดยมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป หรือเป็น การจัดให้มีการเล่นการพนันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ดังนั้น การที่ผู้ร้องบรรยายคำร้องว่า “ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นผู้จัด ให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต มีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป” จึงเป็นการบรรยายคำร้องตามบทนิยามความผิดมูลฐานของมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง (๙) ตามที่แก้ไขโดย พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับ ในขณะที่คณะกรรมการธุรกรรมมีมติให้ส่งเรื่องให้ผู้ร้องพิจารณายื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็น ของแผ่นดินแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของผู้ร้องนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย เมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้ว กรณีจึงต้องวินิจฉัยปัญหาตามอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ ต่อไป แต่เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไป ตามลำดับชั้นศาล เห็นสมควรให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ ก่อน และกรณี ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาข้ออื่นของผู้ร้อง

พิพากษากลับ ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและพิพากษาคดีใหม่ในปัญหาตามอุทธรณ์ข้ออื่นของผู้คัดค้าน ที่ ๑ และที่ ๒ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ